
KRONIKA

PUBLIKACJE ANNY MILEWSKIEJ-MŁYNIK

W historii związków polsko-syberyjskich, ważny nurt stanowi tematyka dotycząca kultury zauralskich etnosów. Charakterystycznym rysem tego piśmiennictwa jest częstokroć wymiar biograficzny, co ma znaczenie kluczowe dla poznania wkładu Polaków w poznanie języka i kultury syberyjskich grup etnicznych. Wpisuje się w nią wspomniany w 75/2018 numerze „Zesłańca” artykuł (A. Kuczyński, *Ania Milewska-Młynik nie żyje*, s. 120-122), który stał się impulsem do przedstawienia czytelnikom jej naukowego dorobku z zakresu związków polsko-syberyjskich, dziejów Polaków w Kazachstanie, etnografii Buriatów, historiografii Krzemieńca oraz licznych tekstów powiązanych z jej etnograficzną profesją. Wynik tych prac badawczych zamyka się liczbą 157 publikacjami w formie książek, artykułów i recenzji zamieszczonych w różnych czasopismach i dotyczą etnografii, historii, tubylczej kultury, muzealnictwa itp. Częstokroć mają też charakter zespolenia z antropologią kulturową i politologią.

Czytelnika tej bibliografii zdumiewa rozległość interesującej autorkę tematyki. Jedne z nich wyróżniają się poziomem naukowym, drugie mają charakter popularnych ujęć o zróżnicowanej faktografii, poszerzającej jednak wiedzę z zakresu etnografii, historii, muzealnictwa, związków polsko-syberyjskich itp. Wszystkie one, rzecz można, zapraszają czytelników do tej lektury. Zapewne też niejednego z nich zainteresują zawarte w nich informacje zachęcające do sięgnięcia po lekturę z tego zakresu. Piszę o tym by unaocznić czytelnikom trud badawczy autorki. Wiele artykułów jest rodzajem kalejdoskopu kulturowych relacji i ocen. Jak na tak interdyscyplinarny zbiór obejmuje ona również wiele informacji z życia i kultury ludów Syberii oraz stanowi zachętę do ich refleksyjnej lektury. Odzwierciedlają one zainteresowania autorki badaną problematyką i stanowią warstwę refleksji wskazującej na potrzebę pełniejszego obrazu polskich relacji o kulturach i ludach Syberii.

Dodajmy zarazem, że wiele z sygnalizowanych przez autorkę kwestii jest niezmiernie interesująca ze wskazaniem potrzeby odrębnych ocen polskiego dziedzictwa dotyczącego kultury syberyjskich etnosów. Zapewne pewna część tego dorobku zostanie pogłębiona i ubogacona faktograficznie przez innych badaczy poprzez dodatkowe kwerendy, zatem przyszły ich czytelnik uzyska możliwość dopełnienia tekstów autorki piszącej o etosie odległych syberyjskich stron.

Prezentowany tu bibliograficzny zapis jest podziękowaniem za wieloletni trud badawczy autorki, za jej udział we współredagowaniu „Zesłańca”, „Kwartalnika. Stowarzyszenia Łągierników Żołnierzy AK” oraz za współpracę

z „Wrocławskimi Studiami Wschodnimi”, za organizowanie muzealnych wystaw, spotkań autorskich, konferencji, pisanie recenzji, podejmowanie interesujących projektów badawczych i edytorskich. W bibliografii dotyczącej tych naukowych zainteresowań sporo jest partii opisowych mówiących o etnografii, krajobrazach, o ludziach, ich kulturze, nadziejach, troskach i smutkach. Czytelnicy stykający się po raz pierwszy z dorobkiem naukowym A. Milewskiej-Młynik dzięki temu zestawieniu bibliograficznemu z pewnością zachęceni zostaną do lektury tych artykułów.

Można powiedzieć, że to cały łańcuch przyczynowo-skutkowy Jej naukowych zainteresowań, które były trwałym komponentem pracy muzealnej oraz działalności naukowej. Czytelnicy po raz pierwszy stykający się z tą bibliografią z pewnością zachęceni zostaną do lektury tych tekstów. Należą one niewątpliwie do ważnej biografistyki podejmującej polskie dziedzictwo w zakresie poznania kultur i ludów Syberii oraz są znakomitym świadectwem z tego zakresu. Trud autorki ocalający od zapomnienia jej naukowe losy stanowi trwałą skarbnicę pamięci o tym czego dokonała na rzecz poznania prawdy o zauralskich drogach naszej etnografii. Jest to niewątpliwie bardzo ciekawy dokument bibliograficzny, który może liczyć na żywe zainteresowanie i jednocześnie przyczynia się do przybliżenia zróżnicowanego dorobku autorki. W istocie obraz tych działań ta wędrówka po faktograficznych szlakach tych publikacji a zarazem serdeczne podziękowanie za to co uczyniła na rzecz wiedzy o Polakach na Wschodzie, którą dokumentowała, a przygotowaną z Jej skrzętnych zapisków bibliografią tego dorobku sporządził i udostępnił redakcji Jej mąż Roland Młynik. Dziękuję Mu za to!

Antoni Kuczyński

***

I. Artykuły naukowe i popularno-naukowe

1. *Świadomość grupy społecznej a upodobania estetyczne (na przykładzie analizy wnętrza domów mieszkalnych we wsi Rościszewo)*, „Polska Sztuka Ludowa” 1974, nr 1, s. 47-56.
2. *Plecionki obrzędowe. Cykl zimowy*, „Cepelia” 1987, nr 12(55), s. 8-9.
3. *Ludowe plecionki obrzędowe. Cykl wiosenny*, „Cepelia” 1988, nr 3(58), s. 29-31.
4. *Ludowe malarstwo rzeszowskie – tradycja i współczesność*, „Cepelia” 1988, nr 6(61), s. 15-19.
5. *Pozacepeliowska wytwórczość wiejska i jej odbiorcy*. „Cepelia” 1988, nr 7(62), s. 16-21.
6. *Wiejscy odmieńcy*, „Cepelia” 1988, nr 12(64), s. 22-28.
7. *Piękne z pożytecznym*, „Cepelia” 1989, nr 2(67), s. 27-33.
8. *Lubelskie krajobrazy na krakowskim rynku*, „Cepelia” 1989, nr 3(68), s. 31-34.
9. *„Rękodzieło Artystyczne” nie tylko z nazwy*, „Cepelia” 1989, nr 5(70), s. 14-20.
10. *Siostra Efrema*, „Cepelia” 1989, nr 6(71), s. 3-11.
11. *Aniela Orłowska – rzeźbiarka z Przysietnicy*, „Cepelia” 1989, nr 9(74), s. 46-48.

12. *Zakopiańskie piękno użyteczne*, „Cepelia” 1989, nr 10(75), s. 34-40.
13. *Rękodzieło ludowe i artystyczne Cepelii (hasła: rzeźba ludowa, malarstwo ludowe)*, Warszawa 1989.
14. *Feliks Dudkiewicz – rzeźbiarz ze Starej Wsi*, „Polska Sztuka Ludowa” 1989, nr 3, s. 187-190.
15. *Kolekcja Sybiracka Muzeum Niepodległości*, „Niepodległość i Pamięć” 1995, nr 1, s. 259-260.
16. *Sztuka niepewna swej rangi (łowicka wytwórczość artystyczna w oczach jej wiejskich użytkowników)*, „Kultura ludowa Mazowska i Podlasia”, 1996, t. 1, s. 157-163.
17. *Wystawa „Sybir 1940-1956”*. Katalog wystawy. Muzeum Niepodległości, Warszawa 1996, s. 10-13.
18. *Zesłańcze rysunki księdza Leopolda Zgodzińskiego w zbiorach Muzeum Niepodległości*, „Niepodległość i Pamięć” 1996, nr 6, s. 179-189.
19. „*Panpolski*” z Sybiru, „Niepodległość i Pamięć” 1996, nr 6, s. 27-36.
20. *Huculi, polscy panowie i „surdutowcy” w XIX-wiecznych Karpatach*, „Etnografia Polska” 1997, t. XLI, z. 1-2, s. 97-118.
21. *Wetniane królestwo Dominiki Bujnowskiej*, „Kultura ludowa Mazowska i Podlasia”, 1997, t. 2, s. 101-111.
22. *Polacy w Omsku*, „Niepodległość i Pamięć”, 1998, nr 2(11), s. 97-117.
23. *Obraz polskiego zesłańca-katolika w XIX-wiecznych listach i pamiątkach z Sybiru*, „Niepodległość i Pamięć” 1998, nr 2(11), s. 61-75.
24. *Sybir polskich zesłańców – konfrontacja wyobrażeń z rzeczywistością*, „Etnografia Polska”, 1999, t. XLIII, z. 1-2, s. 64-80.
25. *Wiejscy artyści w świetle swoich marzeń (na przykładzie twórczości Karola Sobieszka ze wsi Byczki)*, „Kultura ludowa Mazowska i Podlasia”, 1999, t. 3, s. 183-187.
26. *Wystawa „Sybiracy 1940-1956”*. Informator Wystawy. Muzeum Niepodległości, Warszawa 2000, s. 8-12.
27. *Syberia*, [w:] *Dzieje oręża polskiego na tablicach Grobu Nieznanego Żołnierza zapisane*, red. W. J. Wysocki, Warszawa 2000, s. 379-381.
28. *Kolekcja Sybiracka Muzeum Niepodległości*, [w:] *10 lat Muzeum Niepodległości*, Warszawa 2000, s. 143-155.
29. *Tradycyjna sztuka ludowa na Mazowszu*, [w:] *Dziedzictwo kulturowe Mazowsza. – Archeologia – Architektura – Etnologia*, Warszawa 2001, s. 313-324.
30. *Iluzja romantyczna. Polscy zesłańcy o ludach ze Stepów Kirgiskich*, „Zesłaniec” 2002, nr 8, s. 51-68.
31. *Powroty do Kazachstanu*, „Zesłaniec” 2002, nr 8, s. 75-80.
32. *Ratowanie polskich dzieci deportowanych w latach 40. do ZSRR*, [w:] *Pomoc dzieciom w czasie wojny*. Symposium, Warszawa 2002, s. 35-49.
33. *Brzemie sybirackiej przeszłości*, [w:] *Stres wojenny. Skutki i ich łagodzenie*, Warszawa [2003], s. 103-114.
34. „*Była wspaniała i niezwykła...*”, „Zesłaniec” 2003, nr 13, s. 87-95.
35. *Wojenne losy „Lwowskiej Fali”*, „Przegląd Polski”. Tygodniowy dodatek literacko-społeczny „Nowego Dziennika”, Nowy Jork, 13 czerwca 2003, s. 8-9.

36. *Polska szkoła na Syberii*, [w:] *W obronie kultury dzieci wojny*. Sympozjum, Warszawa, s. 47-64.
37. *Literacki portret Bronisława Piłsudskiego i fakty z jego biografii zawarte w listach Żeromskich*, „Zesłaniec” 2003, nr 14, s.39-45.
38. *Feliks Mostowicz i jego malarski pamiętnik*, „Przegląd Polski”. Tygodniowy dodatek literacko-społeczny „Nowego Dziennika”, Nowy Jork, 2 kwietnia 2004, s.6-7.
39. *Workuta*, „Zesłaniec” 2004, nr 17, s. 81-88.
40. *Tomskie doświadczenia Konrada Prószyńskiego, a jego późniejsza działalność na niwie oświaty*, „Zesłaniec” 2004, nr 18, s. 11-20.
41. *Kolekcja sybirackich pamiątek w Muzeum Niepodległości*, „Zesłaniec” 2005, nr 19, s. 27-32.
42. *Misja Józefa Tęczy*, „Pro Memoria” 1(16) 2005, s. 51-53.
43. *Twórczość artystyczna polskich zesłańców i łagierników*, „Przegląd Polski”. Tygodniowy dodatek literacko-społeczny „Nowego Dziennika”, Nowy Jork, 4 marca 2005.
44. *Aleksander Sochaczewski o „nieszczęśliwych”*, „Gazeta”. List Oceaniczny. Dodatek Kulturalny, Kanada, 6 marca 2005.
45. *Tomsk we wspomnieniach Jadwigi Ostrołęckiej*, „Zesłaniec” 2005, nr 20, s. 73-84.
46. *Patriotyzm lokalny we współczesnych legendach o Mazowszu pisanych przez młodzież szkolną*, „Niepodległość i Pamięć” 2005, nr 21, s. 259-266.
47. *Wystawa „Sybiracy 1940-1956”*, „Zesłaniec” 2005, nr 22, s. 125-128.
48. *Baszkirzy i Tatarzy w relacjach polskich zesłańców politycznych przebywających w pierwszej połowie XIX wieku na syberyjsko-kazachstańskim pograniczu*, „Wrocławskie Studia Wschodnie” 2005, nr 9, s. 63-78.
49. *Krzemieniec – miasto wielkiej tęsknoty*. „Przegląd Polski”. Tygodniowy dodatek literacko-społeczny „Nowego Dziennika”, Nowy Jork, 12 maja 2006.
50. *Adam Suzin i jego „Wycieczka w stepy kirgiskie”*, „Rocznik Wschodni” (Rzeszów-Kraków) 2005/2006, nr 11, s. 268-278.
51. *Adam Suzin i jego „Ekskursja w kirgizskuju step”*, „Bibliotekowiedzenie. Bibliografija. Knigowiedzenie”. Naucz. B-ka Resp. Kazachstan, Ałmaty 2006*.
52. *Kolekcja Krzemieniecka Muzeum Niepodległości*, „Niepodległość i Pamięć” 2006, nr 23, s. 149-160.
53. *Prawa kazachskiego stepu*, „As-Salam” 2006, nr 4(12), s. 24-27.
54. *Krzemieniec – miasto wielkiej tęsknoty*, [w:] *Polonia w Sibiri, w Rosji i w mirie: problemy izuczenia. Materiały międzynarodowego naukowego sympozjuma* (Irkutsk, 8 – sentabria 2004 g.), Irkutsk 2006, s. 173-192.
55. *Dzieje rodziny Makarewiczów odtworzone z fotografii i archiwalnych zapisów*, „Niepodległość i Pamięć” 2007, nr 1(25), s. 27-46.
56. *Pamiętki workuckie w zbiorach Muzeum Niepodległości*, „Niepodległość i Pamięć” 2007, nr 1(25), s. 259-276.
57. *Czy Kazach może być aniołem?*, „Zesłaniec” 2007, nr 30, s. 119-122.

---

* Jest to rosyjskojęzyczna wersja poprzedniego artykułu, którą autorka przekazała na prośbę prof. W. Galijewa do wydawnictwa Biblioteki Narodowej w Ałmaty. Egzemplarza autorskiego nie otrzymała. Na stronie internetowej www.kazakh.ru znajduje się Jej nazwisko, podane zapewne przy tym opracowaniu.

58. *Feliks Mostowicz i jego droga do polskości*, „Zesłaniec” 2007, nr 30, s. 191-202.
59. *Kazachstańskie pamiątki w Kolekcji Sybirackiej Muzeum Niepodległości*, „Zesłaniec” 2007, nr 30, s. 229-237.
60. *Wystawa krzemieniecka w Muzeum Niepodległości*, „Panorama Kresowa” 2007, nr 7/54, s. 3-4.
61. „Sołówki”, „Zesłaniec” 2008, nr 33, s. 17-32.
62. *Jan Witort i Seweryn Gross – dziewiętnastowieczni badacze kazachskiej kultury*, [w:] *Polacy w nauce, gospodarce i administracji na Syberii w XIX i na początku XX wieku*, red. A. Kuczyński, Wrocław 2007, s. 331-348.
63. *Świadectwa fenomenu przedwojennego Krzemieńca w zbiorach Muzeum Niepodległości*, [w:] *Krzemieniec. Miasto wielkiej tęsknoty*. Informator wystawy, Warszawa 2008, s. 7-19.
64. *Kolekcja Sybiracka Muzeum Niepodległości w Warszawie*, „Zesłaniec” 2008, nr 36, s. 71-79.
65. *Święty Rafał Kalinowski – patron sybiraków*, [w] *Na drodze do świętości. Rafał Kalinowski – powstaniec 1863 i karmelita bosy*, red. E. Niebelski, S. Wilk, Lublin 2008, s. 221-233.
66. *Na marginesie XXIII Zjazdu Łągierników Żołnierzy Armii Krajowej*, „Kwartalnik Stowarzyszenia „Łągierników” Żołnierzy AK” 2008, nr 3(48), s. 181-185; „Zesłaniec” 2009, nr 38, s. 91-94.
67. *Chudożestwiennyj jazyk sibirskich kartin Aleksandra Sochaczewskiego. Ewolucja wospriatija założennogo w nich sodierżanija*, [w:] *Aktualnyje woprosy istorii ssytki uczestników janwarskiego polskiego wosstanija 1863-1864 gg.*, red. B. Szostakowicz, Irkuck 2008, s. 47-61.
68. *I Muzealne Spotkania z Kresami*, „Życie Krzemienieckie” 2009, nr 37, s. 13-16.
69. *Krzemieniec w hołdzie Słowackiemu*, „Przegląd Polski”. Tygodniowy dodatek
70. *Poglądy Konrada Prószyńskiego na sprawę narodową w świetle jego tomskich doświadczeń*, [w:] *Polacy w nauce i kulturze Tomaska oraz Syberii Zachodniej*, red. A. Kuczyński, M. Marczyk, Wrocław 2008, s. 193-208.
71. *Liceum Krzemienieckiego służba na pożytek Ojczyzny i nauki – w świetle materiałów zgromadzonych w Muzeum Niepodległości w Warszawie*, [w:] *Dziedzictwo i pamięć Kresów Wschodnich Rzeczypospolitej*. Materiały I Muzealnych Spotkań z Kresami, red. A. Stawarz, Warszawa 2009, s. 259-266.
72. *Rola twórczości Juliusza Słowackiego w kształtowaniu postaw obywatelskich krzemieńczan w przededniu drugiej wojny światowej*, [w:] „Dialog dwóch kultur”, Rocznik IV, zeszyt 1, Przemyśl 2009, s. 32-46.
73. *Kolekcja sybiracka Muzeum Niepodległości*, „Sybiracy”, Muzeum Tradycji Ruchów Niepodległościowych, Łódź, luty 2011.
74. *Nie zerwane jeszcze związki, czas nie kruszy ogniw ducha..... czyli o biesiadach krzemienieckich w Kanadzie*, [w:] „Dialog dwóch kultur”, Lublin 213, Rocznik VII z. 1, s. 273-284.
75. *Zesłańcy z Wołynia w syberyjskiej kolekcji obrazów Aleksandra Sochaczewskiego*. [w] „Dialog dwóch Kultur” Lublin 2013, Rocznik VII z. 1, s. 378-379.

76. *Galeria obrazów Aleksandra Sochaczewskiego*, „Kurier Warszawski”, nr 12(37), 2013, s. 38-39.
77. *Wystawa kresowa w X Pawilonie Cytadeli Warszawskiej*, „Kurier Warszawski”, nr 1(38), 2014, s. 40-41.
78. *Kiedy nauka stawiała się przyjemnością – o wakacyjnych ogniskach muzycznych w Krzemieńcu*, „Wrocławskie Studia Wschodnie”, t. 16, (2012), s. 111-124.
79. *X Pawilon w zbiorach Muzeum Niepodległości. Pamiątki z lat niewoli w walki o niezawisłość Polski*, [w:] *Cytadela warszawska. Muzeum Niepodległości*, Warszawa 2014 r., s. 73-92.
80. *Syberyjskie obrazy Aleksandra Sochaczewskiego – prawdy i fikcje*, „Niepodległość i Pamięć” 2014, nr 1-2 (45-46), s. 73 – 94.
81. *Jakub Hoffman (1896-1964)*, [w:] *Etnografowie i ludoznawcy polscy. Sylwetki, szkice biograficzne*, t. IV, pod red. Anny Spiss i Jana Święcha, Wrocław 2014, s. 53- 57.
82. *Ludy północno-wschodniej Syberii w pracach Leopolda Niemirowskiego*, „Zesłaniec” 2015, nr 62, s. 39-56,
83. *Przeżywanie „kraju niewoli” przez Polaków represjonowanych na Wschodzie w latach 40. I 50. XX wieku*, „Niepodległość i Pamięć”, 2015, nr 2 (50), s. 147-170.
84. *Taras Szewczenko wśród polskich zesłańców w guberni orenburskiej*, „Wrocławskie Studia Wschodnie”, t. 18 (2014), s. 9-23.
85. *Warszawscy Krzemieńczanie*, [w:] „*Ateny Wołyńskie*” – *między historią a współczesnością*, Olsztyn – Krzemieniec 2015, s. 267-289.
86. *Polscy artyści – Aleksander Sochaczewski i Stanisław Katerla*, [w:] *Sybir. Doświadczenia - Pamięć*, red. A. Głowacki, Białystok 2015, s.41-55.
87. *Losy Teodozji Lisiewicz – słynnej ciotki Bańdziuchowej z „Wesołej Lwowskiej Fali”*, „Zesłaniec” 2015, nr 65, s. 27-35.
88. *Przeżywanie „kraju niewoli” przez Polaków represjonowanych na Wschodzie w latach 40. I 50. XX wieku*, „Niepodległość i Pamięć”, 2015, nr 2(50), s. 147-17.
89. *Wystawy sybirackie w Muzeum Niepodległości*, „Niepodległość i Pamięć”, nr 2 (50), s. 331-336.
90. *Bolesław Szostakowicz (3 X 1945 – 17 VII 2015)*, „Zesłaniec”, 2015, nr 65, s.57-62.
91. *Jan Witort – z więzień na Stepy Kazachstanu*, „Zesłaniec”, 2018, nr 73, s.27-34.
92. *Bronisław i Józef Piłsudscy. Król Ajnów i Marszałek Polski.*, „Zesłaniec”, 2018, nr 75, s.35-47.
93. *Zapomniana śpiewaczka – Maria Karasińska*, „Studia z Historii Społeczno-Gospodarczej XIX i XX wieku”, Tom XVIII, *Losy Polaków na Wschodzie. Wiek XX i współczesność*, red. Jarosława Kity i Wojciecha Marciniaka, s. 21-36, Łódź 2017.
94. *Obraz dziewiętnastowiecznego Usola w pracach Stanisława Katerli*, [w:] *Polscy odkrywcy badacze i eksploratorzy Syberii oraz Azji Środkowej (XIX-początek XX wieku)*, red. Grzegorz Pełczyński, Wrocław 2018, s. 247-263.

II. Książki

1. *Kolekcja Sybiracka. Katalog zbiorów*, Warszawa 2002.
2. *Malarski pamiętnik Feliksa Mostowicza. Katalog wystawy*, Warszawa 2005.
3. *Seweryn Gross wśród badaczy kazachskiego prawa zwyczajowego*, Warszawa 2012.

III. Recenzje i omówienia

1. Andrzej Drawicz, *Pocałunek na mrozie*, Łódź 1990, (rec.) „Pro Georgia” 1992, t. 2, s. 70-71.
2. *Wystawy gruzińskie w Muzeum Niepodległości*, „Pro Georgia” 1993, t. 3, s. 55-56.
3. *Wystawa „Polacy w Gruzji”*, „Pro Georgia” 1997, t. 4, s. 93-94.
4. *Wystawa „Polacy w Gruzji”*, „Etnografia Polska”, 1997, t. XLI, z. 1-2, s. 249-250.
5. *Na marginesie wystawy autorskiej Stefana Centomirskiego*, „Niepodległość i Pamięć” 1998, nr 2(11), s. 261-263.
6. *Wystawa „Sybir 1940-1956”*, „Niepodległość i Pamięć” 1998, nr 2(11), s. 255-257.
7. *Nowe opracowania o związkach polsko-gruzińskich*, „Pro Georgia” 1999, t. 8, s. 127-129.
8. *Polacy na Syberii w świetle najnowszych badań – uwagi o książce „Syberia w historii i kulturze narodu polskiego”*, „Zesłaniec” 1999, nr 4, s. 177-182.
9. *Syberia w historii i kulturze narodu polskiego* [red.] A. Kuczyński, Wrocław 1998, (rec.) „Etnografia Polska” 1999, t. XLIII, z. 1-2, s. 232-234.
10. *Bronisław Piłsudski. Zesłaniec – etnograf- polityk*, (red.) A. Kuczyński, Wrocław 2000, (rec.) „Zesłaniec” 2000, nr 5, s. 87-91.
11. *Konferencja naukowa poświęcona Bronisławowi Piłsudskiemu*, „Zesłaniec” 2001, nr 6, s. 130-131.
12. *Polskie opisywanie świata. Od fascynacji egzotyką do badań antropologicznych* (red.) A. Kuczyński, Wrocław 2000, (rec.) „Literatura ludowa” 2001, nr 1, s. 68-70.
13. Mirosława Pałaszewska, Anna Milewska-Młynik, *Nabytki Muzeum Niepodległości w roku 2000*, „Niepodległość i Pamięć” 2001, nr 17, s. 131-146.
14. *Zesłaniec – etnograf – polityk. Bronisław Piłsudski*, (rec.) „Wrocławskie Studia Wschodnie” 5 (2001), s. 272-276.
15. *Z kraju nad Leną. Związki polsko-jakuckie dawniej i dziś*, (red.) A. Kuczyński, Wrocław 2001, (rec.) „Etnografia Polska” 2002.
16. *Konkurs „Polacy na Syberii”*, „Sybirak” 2002, nr 2, s. 40-43.
17. *Polskie opisywanie świata. Od fascynacji egzotyką do badań antropologicznych* (red.) A. Kuczyński, Wrocław 2000, (rec.) „Etnografia Polska”, 2001, t. XLV, z. 1-2, s. 225-228.
18. Sławomir Kalbarczyk, *Polscy pracownicy naukowci. Ofiary zbrodni sowieckich w latach II wojny światowej*, Warszawa 2001, (rec.) „Wrocławskie Studia Wschodnie” 6 (2002), s. 308-310.
19. *Sibirsko-polskaja istorija i sowremiennost’ aktualnyje woprosy*, Irkuck 2001, rec. „Zesłaniec” 2003, nr 3.

20. Aleksander Wierbil, *Wspomnienia Sybiraka*, (rec.) „Zesłaniec” 2003, nr 14, s. 123-125.
21. „Sibirskaja ssyłka. Sbornik naucznych statiej”, 2000 nr 1(13), (rec.) „Zesłaniec” 2004, nr 15, s. 34-136.
22. „Wrocławskie Studia Wschodnie”, 6:2002, (rec.) „Zesłaniec” 2004, nr 15, s. 156-158.
23. „Sibirskaja starina” – Krajewiedczeskij almanach, nr 21, Tomsk 2003, (rec.) „Zesłaniec” 2004, nr 16, s.112-116.
24. *Kościół katolicki na Syberii. Historia. Współczesność. Przyszłość*, (rec.) „Etnografia Polska”, 2004, t. XLVIII, z.1-2, s.270-273.
25. Aleksander Wierbil, *Sybiracy z Wileńszczyzny dawniej i dziś*, (rec.) „Zesłaniec” 2005, nr 19, s. 106-108.
26. Bronisław Piłsudski, *Folklor sachalińskich Ajnów*, (rec.) „Wrocławskie Studia Wschodnie” 8 (2004), s. 309-312.
27. „Krajewiedczeskij bjulleten”. Južno-Sachalińsk 2000, (rec.) „Wrocławskie Studia Wschodnie” 8(2004), s. 312-314.
28. „Wrocławskie Studia Wschodnie” 8(2004), (rec.) „Zesłaniec” 2005, nr 22, s. 135-138.
29. *Sprawy wschodnie zawsze aktualne*. Wrocławskie Studia Wschodnie” 7(2003)], (rec.) „Literatura ludowa” 2005, nr 2, s. 58-60.
30. „Ziemia irkutskaja” 13(2000), (rec.) „Zesłaniec” 2006, nr 26, s. 134-142.
31. *W Bukowinie rumuńskiej mówią po polsku* [Eugeniusz Kłosek. *Świadomość etniczna i kultura społeczności polskiej we wsiach Bukowiny rumuńskiej*, Wrocław 2005], (rec.) „Literatura Ludowa” 2005, nr 4-5, s. 109-110.
32. Irina Nikulina, *Religija i politiczeskije ssylnyje Zapadnij Sibiri w XIX w. (20-e – pierwaja połowina 70. gg.)*, (rec.) „Zesłaniec” 2006, nr 28, s. 105-109.
33. Barbara Jędrzychowska, *Wszystkim obcy i cudzy. Feliks Zienkowicz i jego listy z Syberii*, (rec.) „Wrocławskie Studia Wschodnie” 10 (2006), s. 310-313.
34. *Poliaki w Prijenisiejskom kraje. Sbornik materiałów międzyregionalnych konferencji i seminarów „Polskaja tiema w rabotie archiwow i muzejew Chakasji i Krasnojarskiego kraja”*, (rec.) „Wrocławskie Studia Wschodnie”, 10 (2006), s. 319-324.
35. G. S. Bildziukiewicz, *Żiwopisnyj albom s pritożenijem kratkowo opisania zamieczatielnych widow i miestnostiej na bieriegach r. Szitki, Amura i Wostocznego Okienna, 1859*, (rec.) „Wrocławskie Studia Wschodnie”, 11 (2007), s. 238-241.
36. *Bronisław Piłsudski o tradycjach i akulturacji Ajnów*. [Bronisław Piłsudskij. *Ajny jużnogo Sachalina*. Južno-Sachalińsk 2007], (rec.) „Literatura Ludowa” 2008, nr 2, s. 76-80.
37. *Syberia w obrazkach*. [Anna Kubajak], *Sybir i Syberia w dziejach narodu polskiego*], (rec.) „Literatura Ludowa” 2008, nr 4-5, s. 73-74.
38. *Wystawa krzemieniecka w Przemyślu*, „Życie Krzemienieckie”, 2009, nr 38, s. 6-9.
39. *VII Międzynarodowa Konferencja „Polacy w Guberni Archangielskiej w XIX i XX wieku”*, „Wrocławskie Studia Wschodnie” 12 (2008), s. 376-380.
40. *Dialog Dwóch Kultur w Krzemieńcu*, „Życie Krzemienieckie”, 39 (2010), s. 11-14.

41. *Powrót krzemienieckich profesorów do gmachu dawnego polskiego liceum*, „Biesiada Krzemieniecka”, Krzemieniec – Londyn - Lublin 2010, s. 205-208.
42. „Zesłaniec” o dziejach Polaków na Syberii, „Rodacy”. Pismo Syberyjskie Kongresu Polaków w Rosji, nr 3 (52) 2010, s. 10-11.
43. *XXV Jubileuszowy Zjazd Łagierników Żołnierzy Armii Krajowej*, „Zesłaniec” 2010, nr 45, s. 73-76.
44. *Wspominania iz Sibiri: memuary, oczerki, dniownikowyje zapisy polskich politiczeskich ssylnych w wostocznuju Sibir pierwoj połowiny XIX stoletija*, red. B. Szostakowicz, „Zesłaniec” 2010, nr 45, s. 85-87.
45. Zofia Wężyk-Machowska, *Retrospekcja. Z Baranowicz przez Syberię do Gdańska*, (rec.) „Zesłaniec” 2011, nr 46, s. 87-89.
46. Anna Gomoła, *Jan Witort*, (rec.) „Zesłaniec” 56/2013, s. 107-109.
47. *Sbornyj naucznyj katalog przedmiotow materialnoj i duchowoj kultury polskiego naroda iz fonfow istoriko-etnograficzeskogo muzeja „Suszenskoje”*, Suszenskoje 2013 (rec.) „Zesłaniec”, 57/2013, s. 110-113.
48. *Katalog Mój Ursynów* (malarstwo Feliksa Mostowicza), Warszawa 2013.
49. *Król iluzji*. [Adolf Januszkiewicz], *Listy ze stepów kirgiskich i dziennik podróży* (rec.) „Literatura Ludowa”, nr 3/2014, s. 59-61.
50. *K 150-letiju Janwarskogo wostanija w Polsce: polskije ssylnyje w Nowogrodzkoj gubernii. Sbornik materiałow naucznoj konferencyi*, red. B.N. Kowalow, „Wrocławskie Studia Wschodnie”, nr 17(2013), Wrocław 1913, s. 286-288.
51. *Dialog dwóch kultur 2014*, „Życie Krzemienieckie”, 2015 (49), s. 11-15.
52. *Wystawy Sybirackie w Muzeum Niepodległości*, s. 331-336.
53. *Polska spuścizna na Wschodzie*, „Niepodległość i Pamięć”, 2015, nr 2(50), s. 349-352.
54. *Syberyjskich Polakach z innej perspektywy*, „Niepodległość i Pamięć” 2015, nr 2(50), s. 353-353.
55. *Dzieje Polaków w Kazachstanie*, „Niepodległość i Pamięć”, nr 2(50), s. 354-357.
56. *Poljaki w Sibiri: ot powstanczew 1863 g. do sowremiennoj Polonii. Naucznaia monografija* (rec.) „Zesłaniec”, nr 63 (2015), s. 91-95.
57. *Bolesław Szostakowicz*. „Zesłaniec” nr 65, 2015, s. 57-62.
58. *Młodość wobec historii*, red. J. Kobryń, Bystrzyca Kłodzka, 2014 [rec.] „Zesłaniec” nr 65, 2015, s.105-107.
59. *Z. Tomanek, Wspomnienia rodzinne*, [rec.] „Zesłaniec”, nr 65, 2015, s. 107-109.